

TEKSTİL, KONFEKSİYON, DERİ VE HALI İHRACATINDA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

I. DIŞ TİCARET UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

DİİB İşlem Süresi Uzunluğu / Teminat Maliyeti

Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamındaki işlemlerin uzun süre alması, firmaların teminat mektubu komisyon maliyetini arttırarak, finansman maliyetine ek yük getirmektedir. Mevzuattaki bir kısım belirsizliklerin kapamayı geciktirdiği vurgulanmaktadır.

İhtisas Gümrüğü Uygulaması

Belli ürünlerde Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında üçüncü ülkelerden veya ATR olmadan AB ülkelerinden yapılan ithalatın sadece Tekstil İhtisas Gümrükleri'nden yapılabilmesi, ekseriyetle gümrük müdürlükleri arasında malın aktarılmasını gerektirmekte, dolayısıyla da zaman ve para kaybını beraberinde getirmektedir.

Belli Oranda Yerli Girdi Kullanma Zorunluluğu

Dahilde İşleme İzin Belgeleri'nde bazı sentetik iplikler için en fazla %50'sinin ithalat yoluyla, diğer kalan kısmının iç piyasadan karşılanmasının şart koşulmasının özellikle ev tekstili ihracatını olumsuz yönde etkilediği ifade edilmektedir.

DİİB Kapsamında Denim Giysi Üretiminde Fire sorunu

DİİB kapsamında denim üretimi ve ihracatı yapan firmalar hem yerli hem de ithal hammadde kullanımında firelerle ilgili sorun yaşıyorlar. Sektör mensupları, fiiliyatta fire oranlarının tebliğlerle belirlenen oranlardan daha yüksek olduğunu ifade ediyor

II. GÜMRÜKLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Yanlıştan Dönene Ceza

Tescil ettirilen, ancak elde olmayan sebeplerle iptal ettirilmek zorunda kalınan beyannameler için kesilen 106 YTL tutarında ceza (AHL'de 24 YTL Damga Vergisi ile bu rakam 130 YTL'ye ulaşmaktadır.) firmalara ekstra maliyet getirmektedir.

DİİB'li Mallar İçin Fiyat Araştırması

Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yapılan ihracatlarda, belge ile ihracattaki fiyat farkından dolayı fiyat araştırması mekanizmasının işletilmesi işlemleri geciktirerek, zaman kaybına sebep olmaktadır.

Hariçte İşleme Rejimi Kapsamında Geri Gelen Malda Ekspertiz ve Bürokrasi

Hariçte İşleme Rejimi kapsamında yurtdışında ve serbest bölgelerde işçilik gören, ihracatı gerçekleştirilecek mamullerin, yurtiçine alınması sırasında, mevzuatta yer almamasına rağmen ekspertiz istenmektedir. Yine Dahilde İşleme İzinleri kapsamında yapılan ihracatlarda da, aynı şekilde ekspertiz istenmektedir. Ekspertiz işlemi, İhracatçı için yüksek maliyet oluşturmakta, aynı zamanda büyük zaman kaybına neden olmaktadır. İhracattaki rekabet gücümüzün zayıflamasına neden olmaktadır. Giren ve çıkan mamullerle ilgili gözle görülebilir, anlaşılabilir, bariz bir farklılık olmadıkça (karine) ekspertizin istenmemesi gerekir.

İşlendikten Sonra Türkiye'ye Geri Gelen Mallarla İlgili INF-2

Mevcut Gümrük Mevzuatı'na göre Hariçte İşleme İzin Belgesi kapsamında yurtdışında işlenerek Türkiye'ye geri getirilecek mallar için de INF-2 belgesi istenmektedir. Bu uygulama gereksiz bulunmaktadır.

Üçgen Trafikte Hariçte İşleme İzin Belgesi'nin Gereksizliği

İşlenmek üzere INF –2 belgeleri ile 3. ülkelere gönderilen mallar için ayrıca birde Hariçte İşleme İzin Belgesi alınması ve bu belgelerin bir şekilde kapatma prosedürü ile uğraşılması boşuna bir emek kaybıdır. Hariçte İşleme ile ilgili Gümrük Mevzuatı bu amaca yönelik olarak gözden geçirilmelidir.

Uzman Personel Kıtlığı / Gereksiz Fiyat Araştırmaları

Gümrüklerde tekstil konusunda uzman personelin azlığı dolayısıyla tekstil materyallerinde fiyat farkına sebep olabilen, katma değer yaratan nakış, işleme gibi işlemlerin layıkıyla değerlendirilememesi, gereksiz yere fiyat araştırmalarına gidilmesine sebebiyet vermektedir

Yoğun Günlerde Bilgi İşlem Tıkanıklığı, Mesai Ücretleri

Gümrük bilgi işlem sistemi yoğun yükleme günlerinde (Çarşamba ve Cuma gibi) sıkça arıza yaptığından gümrük işlemleri uzamakta, aksamakta ve zamanında bitirilemediği için mesai ücreti ödenmesi gerekmektedir. Mesai ücretlerinin yüksekliği, gümrükler arasında farklı uygulamalara konu olduğu, hemen hemen bütün sektörler tarafından ifade edilmektedir. Ayrıca bütün gümrüklerde mesai işlem başına verildiği halde AHL'de saat başına olup; işlem uzadıkça yüklü maliyetler getirmektedir.

Muayenede Mal Tanımının Değiştirilmesi

Gümrüklerden çıkışlarda gümrük muayene memurlarınca yapılan fiziki muayene sırasında beyannamede yerelandan farklı, ihraç konusu malla hiç bir şekilde bağdaşmayan GTİP'lerin verilmesi, DiİB kapatmasında sorunlara neden olmaktadır. Muayene dolayısıyla , özellikle parsiyel

yüklemelerde aracın komple bekletilmesi zaman ve para kaybına sebep olmaktadır. Bu tesbitlerde daha hassas davranılmasını teminen tedbir alınması, ihracatçıların menfaatine olacaktır.

Çıkış Teyitlerinin Geç Gelmesi

Çıkış teyitlerinin geç gelmesi nedeni ile KDV iadeleri gecikmektedir.

Geri Gelen Eşya veya Tamir Amaçlı Geri Gelen Eşya

Tamir edilip tekrar gönderilmek veya iade dolayısıyla yurda geri getirilen eşyalarla ilgili aşırı ve yavaş yürütülen işlemler, malların aylarca antrepolarda beklemesine ve yüksek ardiye bedelleri ödenmesine yolaçmaktadır. Tamir amacıyla geri getirilen eşyalarda yoğun bürokrasi ve maliyet ihracatçının müşterisi ile ilişkilerinin bozulmasına yolaçmaktadır.

Vekaletname /Uygulamada Yeknesaklık

Sabiha Gökçen Havalimanı'na ihracat işlemlerini gerçekleştirmek için vekaletname ile giden elemanların vekaletnameleri kabul edilmemekte, mal sahibi çağırılmakta yada elemanlardan temsilname istenmektedir. AHL'de ise böyle bir sorun yaşanmamaktadır. Sabiha Gökçen Havalimanı'nda da Yeşilköy Havalimanı'nda olduğu gibi vekaletname ile ihracat işlemlerinin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

4126 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Bazı Maddeleri Çağdaş Olmaktan Uzak Bulunuyor

Kanun'un 3. maddesi kaçakçılık sayılan fiilleri, 4. maddesi ise bu fiillere uygulanacak cezaları belirlemektedir. Hem suç olarak tanımlanan fiiller hem de uygulanan cezalar çağ dışı bulunmaktadır. Konu ile ilgili açıklamalar Ek'te yapılmıştır. Kanun'un 3. ve 4. maddelerinin ticari hayat ve dünya realitelerine uygun bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

III. LOJİSTİK VE NAKLİYE SORUNLARI

Lojistik Planlaması ve Koordinasyon Eksikliği

Lojistik depolarının gümrük ve firmalara uzaklığı ve İstanbul'da mevcut trafik sorunu yüzünden ithalat ve ihracat işlemleri olması gerekenden daha fazla sürmektedir.

Sık Tarife Değişimi / Fiyat Artırımı

Gemi ve uçak hatlarında çok sık yakıt fiyatlarının artması, güvenlik giderleri gibi gerekçelerle zam yapılması; direkt hatların çok pahalı olması, aktarmalı hatların da çok uzun sürmesi gibi nakliye sorunları işlemlerin söz verildiği şekilde ve zamanda yapılmasını engellemektedir.

Duyarlı Nakliyat Firması Azlığı

Nakliye konusunda uzman firma sayısı yeterli değildir. Nakliye firmalarından kaynaklanan ihraç mallarının zamanında yabancı müşterilere teslim edilememesi, parsiyel yüklemelerde depolarda beklemeler, aktarma işlemleri sırasında kolilerin kaybolması veya hasarlanması gibi sorunlar yaşanmaktadır.

IV. MALİYETLERE İLİŞKİN SORUNLAR

Döviz Kuru / Maliyet Açmazı

İhracatçıların iç piyasadan tedarik ettikleri hammadde mal ve hizmetlerin fiyatları devamlı artmaktadır. Maliyetler artarken, döviz kurlarının düşmesi ihracatçıları zor durumda bırakmaktadır.

İstihdam Üzerinden Alınan Vergilerin Yüksekliği

Türkiye istihdam vergilerinin en yüksek olduğu ülke durumundadır. Asgari ücret üzerinden yapılan hesaplama göre çalışanın işverene maliyeti içinde, SSK işçi ve işveren payı, gelir vergisi stopajı ve diğer kesintilerin oranı % 41'dir.

Oranın yüksekliği firmaları kayıt dışına iten faktörlerin başında gelmektedir. Hem kayıtdışı istihdam ve satışları azaltmak hem de ulusal ve uluslararası piyasada oluşan haksız rekabeti ortadan kaldırmak için vergilerin bir takvim dahilinde aşağıya çekilmesi gerekmektedir.

Enerji Fiyatlarının Yüksekliği

Sektörün (özellikle iplik, kumaş ve terbiye açısından) temel maliyet kalemleri içerisinde yeralan enerji, özellikle elektrik fiyatlarının dünya fiyatlarının çok üzerinde seyretmesi Türk mallarının yabancı pazarlarda rekabet avantajını törpüleyen bir unsur durumundadır.

Görünmeyen Maliyet Unsurları/ Küçük Parti Sevkiyatlarda İşlem Maliyeti

Gümrüklere ödenen mesai ücretleri, usulsüzlük cezaları, zorunlu ardiye ve depo ücretleri, zorunlu yükleme boşaltma ücretleri, YMM ve Gümrük Müşaviri ücretleri gibi ihracat masrafları ilk etapta kimsenin dikkatini çekmiyor. Halbuki bunlar önemli bir yekun tutuyor Siparişler küçüldükçe bu tür maliyetlerin payı büyümektedir. Eskisi gibi büyük çaplı siparişler almanın mümkün olmadığı günümüz koşullarında yekun tutmaktadır. Bu maliyetlerin aşağıya çekilmesi yollarının aranması önem taşımaktadır.

Türk dış ticaret mevzuatı, tekstil ve konfeksiyon sektöründe Avrupa pazarında son yıllarda oldukça yaygınlaşan kısa metrajlı veya küçük çaplı sipariş teslimine uygun değildir. Bu tür küçük partili ürün çıkışları, halihazırda kurye firmalarla yapılmakta ve beyanname açılarak diğer

ihracat prosedürlerinin uygulanması mal bedeli üzerinde ciddi masraf yaratmaktadır.

Vadeli İthalatta KKDF Uygulaması

Vadeli İthalatta siparişin CIF kıymeti üzerinden alınan % 3 oranındaki KKDF'nin iki türlü olumsuz etkisi bulunmaktadır.

1-Firmalarımızı peşin alıma zorlayarak, yabancıların sunduğu finansman imkanından mahrum etmektedir.

2- İlave bir maliyet getirmektedir.

KKDF uygulamasında vadeli alımlarda alınan % 3 lük bir pay üretim maliyetlerini arttırarak sektörel bazda nakit sıkıntısına neden olmaktadır.

Kayıt Dışı Satış ve Kayıt Dışı İstihdam

Emek yoğun sanayi açısından ekonomideki kayıt dışılığın kaynağı olan noktaların önlenerek sanayinin kayıtlı ekonomiye geçişinin sağlanması zorunludur. Bu günkü vergi oranlarıyla ekonominin içinde uzun yıllar yer alabilmek mümkün görülmemektedir. Vergi oranlarının daha düşük seviyelere indirilerek sıkı bir takibat ve cezai müeyyideyle, kayıtsız ekonominin önüne geçilmesi gerekmektedir. Avrupa Topluluğuna üye ülkelerin uyguladığı vergi oranları baz alınarak yeni bir düzenleme yapılmalıdır.

Kromlu Deride KDV'nin Aşağıya Çekilmesi (Deri Sektörü)

Ham ve yarı mamullerde uygulanan KDV oranlarında yeni bir düzenlemeye gidilmelidir. Kromlu deride KDV oranlarının düzenlenmesinde deri sanayi açısından bu artikelin ham madde gibi değerlendirilmesi gerekmektedir. Deri mamullerinde bu oranlar % 8 olarak düzenlenmeli. Bu düzenlenmelerle daha fazla vergi tahsilatının sektörel olarak yaygın bir tabana serilebileceği düşünülmektedir.

V. FİNANSAL SORUNLAR

1) Bankacılık sektörü tekstil ve konfeksiyon sektöründe firmalar arasında seçici olmalı ve sektöre yönelik genel uygulamalardan kaçınılmalıdır. Zarar eden az sayıda firmanın durumunu sektör geneline taşıyarak, sektörde zincirleme bozulmalara yolaçacak kararlar alınmamalıdır.

2) Eximbank'ın kredi programları çeşitlendirilmeli ve olanakları genişletilmelidir. Kredi faizleri düşürülmelidir.

3) Bankacılık sektörü firmaların yurtdışı faaliyetleri, nitelikli işgücüne dayalı tasarım ve koleksiyon çalışmaları teknoloji yenileme ve benzeri alanlardaki finansal hizmet ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere yenilikçi, yaratıcı finansal çözümler üretmelidir.

Tahsil Edilemeyen İhracat Alacakları

Özellikle KOBİ'ler yabancılarla sözleşme yapma konusunda zayıftırlar. Bu yüzden sıklıkla ihracattan doğan alacaklarını tahsil edememe sorunu ile karşılaşmaktadırlar. Büyük firmalar da zaman zaman alacak tahsil sorunu ile karşılaşmaktadır.

Türk Eximbank'ın Kredi Sigortası Sisteminin geliştirilmesinin alacak tahsil edememe sorununa önemli bir çözüm olacağı düşünülmektedir. Özellikle sigorta şirketi ve avukatlar tarafından takibe uğrayacağını hisseden yabancı alıcılar ödememeye cesaret edemeyecektir. Ayrıca riskli alıcılara mal kaptırma oranı da düşecektir. Eximbank'ın sigorta etmediği alıcılar piyasadan silinecektir.

Deri Sektörünün Spesifik Finansman Sorunu (Deri Sektörü)

Sektör yapısı itibarı ile öz kaynak kıtlığı içindedir. Kredi ihtiyacı yüksektir. Mevcut koşullar altında sektör %25'lere varan faiz oranları üzerinden kredi bulabilmektedir. Bunun % 10-15'lere çekilmesi gerekmektedir.

Türk Eximbank ve KOSGEB Kredilerinin Kolaylaştırılması

Genel finansal birimlerin sektörün sıkıntılı dönemlerinde kredilendirmede çok sıkı tedbirlerle baskı uygulaması sonucu finansal olanakların kullanımında zorluklar yaşanmaktadır. Bu konunun aşılabilmesi için Eximbank ve KOSGEB kredilerinin artırılarak yaygın şekilde kullanımının sağlanması gerekmektedir. Kredi prosedürünün basitleştirilmesi de finansal problemlerin çözümü için bir gereklilik olarak tespit edilmiştir.

Türk Eximbank'ın Sermaye Yapısının Güçlendirilmesi

DFİF olarak tahsil edilen primlerin bütçeden Türk Eximbank'a aktarılmasının sağlanması önem taşımaktadır.

VI. TANITIM VE FUARLARA İLİŞKİN SORUNLAR

1) Devlet desteği kapsamında yeralacak fuarlara ilişkin karar mekanizması içerisinde sektörel derneklerin de yer almasının, böylece desteklenecek fuarların isabetli seçilmesinin Devletin kaynaklarının daha verimli kullanılmasını temin edeceği düşünülmektedir.

2) Fuar teşvikleri ile ilgili olarak 1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla %65'ten %50'ye indirilmesi öngörülen destek oranının mevcut oranda devam ettirilmesi ve stand kirası ve nakliyenin yanındaki bir çok masrafın da değerlendirmeye alınması talep edilmektedir.

3) Tanıtım ve fuar teşviklerinde sözkonusu olan prosedürlerin yoğunluğu fuar katılımlarını düşürmektedir.

Türkiye’de Düzenlenen Uluslararası Fuarlara Destek (Deri Sektörü)

Türkiye’de düzenlenen uluslararası fuarların da yurtdışında düzenlenen fuarlarda verilen teşvikler kapsamına alınması doğru olacaktır. Teşvik oranlarının, milli düzeyde iştirak edilen fuarlarda daha yüksek, bireysel katılımlı fuarlarda daha düşük olması hakkaniyetli bir çözüm olarak belirmektedir. İkinci bir yol ise bu günkü oranlar korunarak hedef seçilen ülkelerdeki fuarlarda kademeli olarak % 20, % 30 ve % 40 gibi bir teşvik getirilebilir.

VII.İTHALAT

ATR Belgesi Kapsamında Yapılan İthalat İşlemleri (Deri Sektörü)

Deri ve deri mamullerinin ithalat işlemleri 27/02/2004 tarih ve 005261 sayılı yazı ile belirlenen üç gümrük kapısından yapılmaktadır. (İstanbul - Desbaş, İzmir - Menemen ve Gaziantep Gümrük Müdürlüğü) Ancak başta Uzakdoğu ülkeleri olmak üzere üçüncü ülkelerden çıkıp önce Avrupa Birliği ülkelerinden herhangi birisine gelen ve burada ATR belgesi düzenlenen deri ve deri mamullerinin belirlenen üç ihtisas gümrüğünden başka geldiği gümrük idaresinde de ithalat işlemleri yapılmaktadır.

Bu durumda direkt olarak ülkemize ithal edildiğinde elde edilecek Gümrük Vergisi, KDV gibi vergi gelirleri Avrupa Birliği ülkelerinde kalırken aynı zamanda yerel üreticinin korunması amacıyla başlatılan ihtisas gümrüğü uygulamasını da zayıflatmaktadır.

Yayınlanacak bir Tebliğ kapsamında deri ve deri mamullerinin ithalatı esnasında ATR Belgesi olsa dahi geldiği gümrük kapısında değil bu iş için yetkilendirilmiş gümrük idarelerinde ithalatının yapılması sağlanmalıdır.

Böylece hem Devletin vergi gelirlerinde bir artış sağlanmış olacak hem de yerel üreticinin korunması amacıyla başlatılan ihtisas gümrüğü uygulaması daha etkin bir biçimde işleyecektir.

Belirli Ürünlerin İthalatındaki Gözetim Uygulamasının Miktar Kısıtlamasına Döndürülmesi İstemi

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli belirtilen kategoride yer alan ürün gruplarının ithalatındaki artışın pazar bozulmasına ve pazar bozulması tehdidine yol açtığı, bu nedenle ticaretin düzenli gelişiminin tehdit altında olduğu iddiasıyla 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı (3. mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve

korunma Önlemlerine Dair Yönetmelik çerçevesinde, anılan kategoride yer alan ürün gruplarının ithalatında miktar kısıtlaması önlemi alınması

Haksız İthalata Karşı Tüketici Bilinçlendirmesi ve Etiketleme (Deri Sektörü)

Satışta deri mamullerine suni deri ve hakiki deri etiketi ayakkabı, konfeksiyon ve saraciye başta olmak üzere deriden mamul ürünlere konarak müşteri gözünde uyarıcı bir etkinin sağlanması ve iç tüketicinin de bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Etiketleme ve referans fiyat uygulamasının tüm konfeksiyon ve saraciye ürünlerinde gerçekleştirilmesi ve bu şekilde belirli İhtisas Gümrüklerinde işlem yapılarak yurda alınması zorunlu kılınmalıdır.

İnsan Sağlığı ve Çevreye Zararlı Kimyasallar İçeren Hammadde ve Nihai Ürün İthalatının Sıkı Kontrol Edilmesi (Deri Sektörü)

İnsan sağlığını ve çevreyi koruma konusunda düzenlemelerimiz mevcuttur. Ancak bu konuda sıkı bir denetim bulunmamaktadır. Bir çok AB ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de özellikle ayakkabı ithalatında bu kontrollerin yapılması önem taşımaktadır.

Üçüncü Ülkelerden Yapılan İthalat ve Haksız Rekabet (Deri Sektörü)

Diğer bir önemli sorun ise başta Çin olmak üzere Uzak doğu ülkelerinin kendi pazarımızda ve uluslararası pazarlarda artan ithalat baskısı ve yarattığı haksız rekabettir.

2004 yılında deri ürünlerinde tüm ülkelerden yapılan ithalat %11.1’lik artışla 1,124 milyar \$’a çıkarken Çin’den yapılan ithalat %111 oranında artışla 217 milyon \$’a yükselmiştir. 2005 yılının ilk 6 aylık döneminde tüm ülkelerden yapılan ithalat %5.9 artarken Çin’den yapılan ithalat %108.3 artmıştır.

Diğer taraftan Çin ve diğer uzak doğu ülkelerinden yapılan ithalata konu da ürünler oransal olarak artmasının yanı sıra gittikçe yükselen oranda nihai ürünlere kaymaktadır. Sektör için asıl tehlike budur.

Ayrıca, Çin’den ve diğer uzak doğu ülkelerinden yapılan ithalata çevre ve insan sağlığına uygun olmayan koşullarda ve sübvansiyonlu olarak üretilmekte ve ihraç edilmektedir. Bu da sektörümüz açısından haksız rekabet yaratmaktadır.

Bunun için uzak doğu kaynaklı ithalatın kontrolünde daha hassas davranılmasında fayda bulunmaktadır.

Çin’den ve diğer ülkelerden yapılan ithalatla ilgili önlem alınması için sektörümüzün bazı talepleri vardır. Bunlar;

-İhtisas gümrüklerinin sayısının azaltılması,

- Ülkemizde halen zorunlu uygulamada bulunan Etiket Yönetmeliği (13.06.2003 tarihli, 25137 sayılı Resmi Gazete) ve Tüketicinin Satın Alacağı Ayakkabıların Temel Unsurlarının Yapımında Kullanılan Malzemelerin Etiketlenmesine dair Yönetmelik (09.08.2005 tarihli, 25901 sayılı resmi gazete) hükümlerinin gümrüklerde hassasiyetle uygulanmasının sağlanması,
- İthalatında ciddi artış görülen deri ürün gruplarında korunma önlemleri alınması.
- Azo boyar maddelerin ülkemizde kullanımı, üretimi ve ithalatını yasaklayan İthalat Tebliği'nin gümrüklerde uygulanmasının sağlanmasıdır.

Deri Yağlama Müstahzarları İthalatı (Deri Sektörü)

Türk deri sanayinde kullanılan kimyasal malzemeler herhangi bir ön izin alınmaksızın ithal edilebilirken, 34.03 G.T.İ.P açılımında olan ve %70 oranında daha az petrol yağı içeren yağlama müstahzarları istatistik izleme açısından T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan 2004/12 "Solvent ve Bazı Petrol Ürünleri İthaline İlişkin Tebliğ" kapsamında Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün uygunluk yazısı ve 2005 yılı Nisan ayı itibariyle de Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun uygunluk yazısı ile ithal edilebilmektedir.

Fakat uygulamada bu uygunluk yazısı 1-2 ay gibi bir sürede alınabilmektedir. Buna gerekçe olarak da deri sanayinde kullanılan bu kimyasal yağların petrol, mazot, benzin gibi ürünlere katılabileceği gösterilmektedir. Oysaki bu deri yağlama ürünleri gümrük kimyahanelerinde çok kolay bir şekilde incelenip tanımlanabilir ürünler olup, fiyatı da dökme petrol ürünlerinden çok daha pahalı olan ürünlerdir.

Ayrıca bu ürünlerin ithalatı Almanya, A.B.D, İtalya gibi kimya sanayinin yoğun olduğu ülkelerden ve BASF, Bayer, Cognis, Codeco, Silva, Atlas, Vandoni, Schill+Seilacher gibi dünya firmalarından yapılmaktadır. Yani bu ürünlerin hem fiyatı pahalı hem de üçüncü dünya ülkelerinden değil kimya sanayinin gelişmiş olduğu ülkelerden ithal edilmektedir.

-34.03 G.T.İ.P'nun 2004/12 Tebliğ kapsamı dışına alınarak uygunluk yazısı aranmadan ithalat işlemlerini gerçekleştirilebilmesi,

-30/06/2005 tarih ve 25861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2005/24 no'lu Tebliğ'deki 25 Kg veya 25 Litrelik sınırın 140 Kg çıkarılması, bunun üzerinde gelen malların ithalatında uygunluk yazısı aranması,

-Birim fiyatı 1 Euro ve 1 Euro'nun üzerinde olan malların uygunluk yazısı aranmadan ithalatına izin verilmesi, 1 Euro'nun altında olması halinde

ise uygunluk yazısı aranması sektörün bu konudaki sorunlarını hafifletebilecektir.

VIII. DİĞER SORUNLAR

Yatırım İndiriminin Devam Etmesi

Kurumlar Vergisi Oranının düşürülmesi sevindirici. Ancak yatırım indirimi kaldırılmasın

Hammadde Üretiminde Standart (Deri Sektörü)

Günümüzde Türk deri sektörünün en önemli problemi standart üretim yapılamamasıdır. Bu da özellikle küçük işletmelerin ve fason üretim yapan işyerlerinin teknik ve teknolojik yönden desteklenmeleri ile aşılabılır. Sektörel alt birimler standart üretim yapabilirliğini belgeleyebilir konuma getirilmelidir. Bu gerçekleştirildiği takdirde, özellikle saraciye üretiminde belirgin olarak gözlenen mamul deriyi dış pazarlardan temindeki artış ortadan kalkmış ve mamul derilerin yerli kaynaklardan sağlanması yönüne gidilmiş olacaktır. Sektörel firmaların ISO 9000 serisi kalite belgeleri almalarının sağlanması ve bu amaçla yapılan çalışmaların DTM'dan desteklenmesi de bu zayıflığın giderilmesinde önemli bir gereksinimdir. Tabakhanelerin analiz kontrol laboratuvarlarının kurulması için teşvik edilmesi gerekmektedir. Gerekli yatırımların yapılması ve ileri teknoloji kullanımının sağlanması standart üretim yapılabilmesi için şarttır.

Kalifiye İşgücü

Dünyada rekabetin hızlanması kaliteli işgücü ve farklı tarzda üretilmiş ürünlere ihtiyacı artırmaktadır. Bunun için eğitim ve ar&ge çalışmalarına hız verilmesi sektörün en önemli hedefi olmalıdır.

Ürün çeşitlemesinin sağlanmasına yönelik AR&GE çalışmaları ve kalite kontrol testlerinin yapılabileceği akredite laboratuvar donanımının sağlanmasında işbirliği ve organizasyona ihtiyaç bulunmaktadır.

Test ve Deneyle İcin Laboratuvar (Deri Sektörü)

Üretilip ihrac edilen ürünlerin insan sağlığı ve çevreye zararlı olmadığını laboratuvar sonuçları ile belgelenmesi gerekir. Sektöre hizmet veren böyle spesifik bir laboratuvar bulunmamaktadır .

Sektöre hizmet verebilecek akredite bir laboratuvar kurulabilmesi amacıyla Türkiye Deri Sanayicileri Derneği bünyesinde çalışmalara başlanmış ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlarla ikili görüşmeler yapılmıştır.Söz konusu çalışmalarda ilgili bütün sektör ve ilgili kuruluşların desteği gerekmektedir.

Ham Deri Kaynaklarının Geliştirilmesi (Deri Sektörü)

Türk deri ürünleri üretiminde kullanılan büyükbaş hayvan derilerinin %46'sı, küçükbaş hayvan derilerinin ise %75'i ithalatla karşılanmaktadır. İthalat aşamasında ortaya çıkan sorunlar ise hem zaman hem de para kaybına neden olarak maliyetleri artırırken deri sanayicisinin pazara vereceği tepkiyi de geciktirmektedir.

Hammadde tedarikinde yaşanan problemlerin giderilmesi amacıyla sektörün bu konudaki yurtdışı bağımlılığının azaltılması gerekmektedir.

Türkiye'nin hayvan varlığının sayısal ve nitelik olarak yeterli hale getirilebilmesi için hayvancılık sektörü desteklenmelidir.

21 Aralık 2002 tarih ve 24970 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Derilerin Elde Edilmesi, Taşınması, Toplanması, Korunması, Ambalajlanması ve Depolanması Hakkında Yönetmelik"te belirtilen standartlara uygun kesim-yüzüm işlemleri uygulanarak yurtiçinden elde edilen derilerin kalitesinin artırılması sağlanmalıdır.

Organize Sanayi Bölgeleri'nin Dışında Faaliyet Gösteren Deri İşleme Firmalarının Yarattığı Haksız Rekabetin Giderilmesi (Deri Sektörü)

Çevreye dayalı rekabetin arttığı günümüzde Deri Sektörünün yer aldığı Organize Sanayi Bölgeleri'nin rolü de artmaktadır.

Çok büyük bir kısmı organize sanayi bölgelerinde faaliyet gösteren deri sektörü firmaları bu bölgeler dışında faaliyet gösteren firmalar karşısında çevre ve sosyal maliyetler açısından haksız rekabete maruz kalmaktadır.

Haksız rekabetin giderilmesini teminen Organize Sanayi Bölgeleri'ndeki ve firmaların karşılaştıkları ilave maliyetlerin enerji, su v.b. giderlerinde yapılacak indirimlerle teşvik edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca arıtma tesislerinden çıkan atık sorununun çözümü için gerekli altyapının tesisini teminen Organize Sanayi Bölgeleri'ne destek verilmelidir.

Bulgaristan'a Yönelik Özel Faturalı İhracatta Bulgaristan Engeli (Deri Sektörü)

Bulgaristan Gümrük İdaresi, ülkemiz üreticilerine kolaylık sağlaması bakımından yasal çerçeve altına alınan "Özel Fatura" ile yapılacak ithalatları kabul etmek istememekte ancak ithalatın mutlaka "Özel Fatura" kapsamında yapılması gerekliliği söz konusu ise bu faturaların ülkemiz resmi makamlarınca onaylı olmasını talep etmektedir.

Havayolu ile yapılan gönderimlerde olmasa da karayolu ile yapılan gönderimlerde sıkıntı yaşanması sözkonusu olabilecektir. Keza Bulgaristan bizim için diğer Balkan ülkelerine açılan kapı niteliğinde olduğundan Bulgar makamlarınca alınması muhtemel tedbirler sadece bu ülke ile değil diğer Balkan ülkeleri ile olan ticari ilişkilerimizi de olumsuz yönde etkileyecektir.

Bulgaristan Gümrük İdaresi Başkanı tarafından Türk tarafınca gerekli önlemler alınmaması halinde bavul ticareti yoluyla yapılan ithalata izin verilmeyeceği ifade edilmiş ve Gümrük Müsteşarlığımızın Bulgar makamlar nezdinde yaptığı girişimler sonucunda anılan ülke makamlarının yolcu beraberli eşya girişlerine 31/12/2005 tarihine kadar izin vermesi temin edilmiştir.

Deri Sektörü için hayati öneme sahip konulardan birisi olan bavul ticaretine ilişkin her bir kısıtlama sektördeki üreticileri mağdur ederken ülkemiz ihracatına da olumsuz yansımaktadır.

Tarafların haklı mağduriyetlerinin fikir birliği çerçevesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Yurtdışında Ticari Teşkilatlanma

Yurtdışındaki mevcut Ticaret Müşavirlikleri ve İGEME ofisleri yeniden yapılandırılmalıdır. Japon JETRO ve Hong Kong Trade Development Center modelinde olduğu gibi, daha yetkin uluslararası ticaret deneyimi olan, iyi eğitilmiş, yetkin, genç yöneticiler ve her türlü on-line ticaret ve bilgi iletişim donanımına sahip Türkiye Dış Ticaret Büroları dünya ticareti metropollerinde hayata geçirilmelidir.

Vize Sorunları

İşadamları ve çalışanları çeşitli ülkelerin konsolosluklarından vize almada zorlanmaktadır. Hükümetimizin bu konuda girişimine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yurtdışı Çıkış Harcı Bürokrasisi

Bu harcın maliyetinden ziyade bürokrasisi sorun olarak öne sürülüyor. Ya kaldırılması ya da her defasında belge almayı ortadan kaldıran bir sistem kurulması isteniyor.

4126 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU'nun Bazı Maddelerinin Düzeltilmesi ile İlgili Görüşler

4126 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesi Kanun kapsamında kaçakçılık sayılan fiilleri, 4. maddesi ise bu fiillere uygulanacak cezaları düzenlemektedir. Kanun'un suç saydığı ve ceza öngördüğü fiillerden bazıları ticaretin ruhuna ve uluslararası ticaretin gerektirdiği esnekliğe uygun düşmemektedir. Örneğin 3. maddesi (i) bendinde suç sayılan kaçakçılık fiilleri şu şekilde tanımlanmıştır:

“ Madde 3. – Aşağıda yazılı fiilleri işlemek kaçakçılıktır:

i- 1) İhraç eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktarı veya cinsinde yüzde ondan fazla farklılık çıkması.

2) İhraç eşyası için gerçeğe aykırı belge ibrazı suretiyle ihracat vergilerini ödememek veya eksik ödemek veya Devletçe uygulanan teşvik veya sübvansiyonlardan veya parasal iadelerden yararlanmak şeklinde haksız menfaat temin etmek.

3) İhracı lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı, belirlenen kayıt ve koşullara uymaksızın veya gerçeğe aykırı her türlü beyanname ve belge ibrazı ile gümrüğü yanılarak işlemini yaptırmak suretiyle ihraç etmek.”

Bu fiile karşılık olarak ise şu cezalar tanımlanmıştır.

“ i- 3üncü maddesinin (i) bendinin;

1- (1) numaralı alt bendinde belirtilen fiillerin işlenmesi halinde **miktarı veya cinsi farklı çıkan eşyanın beyan edilen FOB kıymetinin üçte biri** oranında para cezası verilir.

2- (2) numaralı alt bendinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında, **eşyanın beyan edilen FOB kıymetinin beş katından az, on katından fazla olmamak üzere** ağır para cezasına hükmolunur.

3- (3) numaralı alt bendinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında, **beyan edilen FOB kıymetinin üçte birinden az, üçte ikisinden fazla olmamak üzere** ağır para cezasına hükmolunur.

3. maddenin (i) bendinde sayılan suçların aracılı ihracat suretiyle işlenmesi halinde, bu fiillere ilişkin müeyyideler imalatçı veya tedarikçi ihracatçılar hakkında uygulanır. Ayrıca bu konudaki nezaret görevini yerine getirmeyen ihracatçılara asıl faile hükmolunacak cezanın yüzde onu oranında ağır para cezası uygulanır.

Kanunun yukarıda belirtilen maddelerinin uygulanmasında şu tür sorunlar yaşanmaktadır;

1 – Beyan ile fiziki kontrol arasında, miktar açısından % 10'dan fazla fark çıkması anlaşılabilir bir ifadedir. Ancak cinsten % 10'dan fazla farkın ne anlama geldiği belirsizdir.

2 – Kanun beyanla fiiliyat arasında % 10'dan fazla olan farkı suç saymaktadır. Böylece hem % 10'dan fazla olan fazlalıklar, hem % 10'dan fazla olan eksiklikler suç sayılmaktadır. **Malın değeri beyanla aynı iken miktar beyan edilenden düşük çıkarsa bunun suç olmasının bir anlamı bulunmamaktadır.**

3 – 3. maddenin (i) bendinde tanımlanan “cinsten % 10'dan fazla fark çıkması” teknik olarak anlaşılır olmasa da, “cinsten bir farklılık” en azından teknik olarak anlamlıdır. Ancak, beyan edilen cins ile fiziki muayene sonucunda ortaya çıkan cinsten farklılık ortaya çıkarsa, bunun suç olarak tanımlanması için farklılığın bir hududunun çizilmesi gerekir. Anlamlı bir hudut çizilmediği sürece, ihracat yapan firmaların büyük bir kısmı böyle bir suçu işlemekten kendini kurtaramaz. Çünkü çok az sayıda firma ihraç ettiği ürünün “teknik anlamda cinsini” yüzde yüz doğru olarak bilebilmektedir. Hatta bazen malların cinsi ancak laboratuvar koşullarında saptanabilmektedir.

Elbette yünlü takım elbise ihraç ettiğini beyan ettiği halde fiilen hambez veya kırpıntı ihraç eden firmanın sui niyeti kuvvetle muhtemeldir. Ancak yünlü takım elbise yerine içinde % 30 oranında yün bulunan akrilik bir takım elbiseyi yünlü diye beyan eden firma ne suç işlemiş olabilir? Firmaların en çok işledikleri hata bu türdendir. İhraç edilen malın doğru GTİP'ini tespit edip, bu tespite uygun tanımlama yapamamalarıdır.

4-İhracatta sanayi ürünlerinde, herhangi bir devlet desteği bulunmamaktadır. İhracatta ödenen KDV iadesinin ise maliyet fiyatları ile ilgisi olduğundan ve YMM'ler ve vergi idaresi tarafından bir araştırma sonucunda hakedildiğine göre, bunun cezasının Kaçakçılık Kanunu'nda yer alması fazla anlamlı görünmemektedir.

Öte yandan, Kanun'un değişik maddelerinde, belirlenen suçları işleyenlerin tesbiti bunlara karşılık gelen cezaların nasıl verileceği ile ilgili düzenlemeler yer alıyor. Çoğunlukla bu tesbiti yapacak merci mahkemeler olarak belirlenmiştir. Ancak belli durumlarda, suçluluğun tesbiti ve cezanın verilmesi Gümrük Komisyonları'na bırakılmıştır. Kanun'un 27. maddesi Gümrük Komisyonları'nı şu şekilde tanımlamaktadır;

“Madde 27: Gümrük komisyonları, ilgili gümrük başmüdürü veya yetkilendireceği yardımcısının başkanlığında, bir gümrük müdürü, bir gümrük görevlisi ve mahallin ticaret ve sanayi odasının görevlendirilen iki temsilci olmak üzere beş kişiden; yolcularla ilgili gümrük komisyonları ise gümrük müdürü veya yetkilendireceği yardımcısının başkanlığında

mahallin ticaret ve sanayi odası ile mülki amirin görevlendireceği birer temsilciden olmak üzere üç kişiden oluşur ve oy çokluğu ile karar verir.

Gümrük komisyonlarınca verilen kararlara tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde sulh ceza mahkemelerine itiraz olunabilir.

Gümrük komisyonlarının kuruluş ve çalışma usul ve esasları Gümrük Müsteşarlığı'nca belirlenir.”

Gümrük Komisyonları, dava konusu olan firmanın faaliyet gösterdiği sektör dikkate alınarak TİM tarafından görevlendirilen bir uzman, ilgili Gümrük Başmüdürlüğü tarafından atanan bir gümrük uzmanı ve Gümrük Müşavirleri Odası tarafından atanacak bir uzmanı da dahil edecek şekilde teşekkül ettirilse daha sağlıklı kararlar alınacağı düşünülmektedir.

Dolayısıyla bu Kanun'a dayanarak Gümrük İdareleri tarafından ihracatın yavaşlatılması, firmaların korkuya düşürülmesi, ihraç ürünlerinin İhracatçı Birlikleri'ne fiyat tespitine gönderilmesi, firmaların suçlu olup olmadığının anlaşılması için Gümrük Takdir Komisyonu'na gönderilmesi veya bu Komisyona gönderilme endişesi altına sokulması ihracatçımız önündeki görünmez engellerdendir.

Bu bilgiler ışığında, Kanun'un 3, 4 ve 27 maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve diğer maddelerin de bu düzelmeye göre elden geçirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.